

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงปัญหาในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของ รัฐวิสาหกิจที่นำทุนมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 โดยศึกษากรณีของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

เนื่องจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2519 แม้จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล แต่ก็ไม่มีลักษณะเป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร อีกทั้งมาตรา 17 แห่ง พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2519 ยังกำหนดให้การสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการนำ ภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 มาตรา 14 วรรคท้าย บัญญัติว่า “นอกจากกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กฎหมายใดที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 ซึ่งได้บัญญัติให้บุคคลใดหรือกิจการใดได้รับ ยกเว้นภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร โดยมีได้ระบุถึงภาษีอากรประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะ ไม่ให้มีความหมายเป็นการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด 4 ในลักษณะ 2 แห่ง ประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้” ดังนั้น การได้รับยกเว้นภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากรตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 จึงไม่รวมถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้นำทุนมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 ขณะเดียวกันได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท 2 บริษัท คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ขึ้นแทนที่ พร้อมกับการยกเลิกพระราชบัญญัติ การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2519 ซึ่งเป็นกฎหมายยกเว้นมิให้ต้องเสียภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากร ทำให้บริษัทที่เกิดจากการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นดังกล่าวอยู่ในฐานะต้องเสียภาษีเงิน ได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรเหมือนกับนิติบุคคลอื่นโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามเนื่องจาก พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้มีการสืบสิทธิและหน้าที่จากรัฐวิสาหกิจ เดิมไปยังบริษัทที่จัดตั้งใหม่ ทำให้มีข้อที่ควรพิจารณาว่า การได้รับยกเว้นจากการเสียภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากรของการสื่อสารแห่งประเทศไทย จะสืบสิทธิไปยังบริษัททั้งสองด้วยหรือไม่

จากการศึกษาพบว่า การสืบสิทธิและหน้าที่จากรัฐวิสาหกิจเดิมไปยังบริษัทซึ่งยังคง ถือว่ามีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่นั้น พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 มิได้มุ่งหมายให้ สิทธิและหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจเดิมโอนไปเป็นของบริษัททั้งหมด แต่จะโอนไปได้เพียงใดนั้นเป็น อำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการ เตรียมการจัดบริษัท และคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ บริษัทยังอาจถูกจำกัด สิทธิและหน้าที่ได้อีกด้วย จากกรณีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่จำเป็นต้องมี อำนาจ สิทธิ หน้าที่เท่าเทียมกับรัฐวิสาหกิจเดิมและสิทธิ หน้าที่ที่โอนไปยังบริษัท จึงเป็นสิทธิ หน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการของรัฐวิสาหกิจเท่านั้น ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า สิทธิในการ ได้รับยกเว้นภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรที่กฎหมายจัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทยบัญญัติ ไว้ จึงไม่โอนไปยังบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด